

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ВАНДІН Євген Валерійович

УДК 347.963 (477)

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ
СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ
ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ**

Спеціальність 12.00.10 – судоустрій, прокуратура та адвокатура

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Одеса – 2017

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національній академії прокуратури України.

Науковий керівник доктор юридичних наук, доцент
РИБАЛКА Наталія Олегівна,
Національна академія Прокуратури України,
проректор з навчальної роботи

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
СУХОНОС Віктор Володимирович,
Сумський державний університет,
професор кафедри кримінально-правових
дисциплін та судочинства
Навчально-наукового інституту права;
КРАВЧУК Володимир Миколайович,
Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки,
доцент кафедри теорії та історії держави
і права

Захист відбудеться «29» травня 2017 р. о 14 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д41.086.01 Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: Україна, 65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 23.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: м. Одеса, вул. Академічна, 2.

Автореферат розісланий «27» квітня 2017 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л.Р. Біла-Тіунова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Проголошення України правовою державою (ст. 1 Конституції України) обумовило здійснення комплексу різносторонніх заходів для того, щоб наповнити цей термін реальним змістом. На жаль, сучасна державно-правова система України не досягла рівня правового суспільства, а публічна влада не набула характеру правової. Однією з найважливіших причин цього є поширеність зловживань у владному середовищі різних рівнів, які у сукупності розглядаються як корупція, тобто протиправне використання службових повноважень для особистого збагачення. Прийняття Законів України «Про боротьбу з корупцією» (1995), «Про запобігання і протидію корупції» (2011) мало би вирішити цілий ряд важливих і проблемних питань щодо подолання корупції та її наслідків у публічній і приватній сферах суспільних відносин. Однак, кількість корупційних проявів не лише не скоротилася, а, навпаки, зросла. Це суперечить прагненням народу України інтегруватися до європейського співтовариства і дедалі більше сприяє зростанню соціальної напруги.

Як свідчать результати соціологічних досліджень, близько половини громадян занепокоєні саме обсягами корупції у країні, оскільки це явище підриває підвалини державного ладу і призводить до порушення прав і свобод громадян. Відтак упродовж останніх десяти років громадяни вважають Україну однією з найкорумпованіших у світі. Тотальна корупція вкрай негативно впливає на реалізацію європейських прагнень України.

До останнього часу діяльність правоохоронних органів по боротьбі з корупцією мала здебільшого формальний характер, а виявлення корупційних проявів і притягнення до відповідальності корупціонерів, особливо із числа урядовців високого рівня, було у кращому разі епізодичним. Виправлення становища у цій сфері можна домогтися за рахунок створення системи спеціалізованих правоохоронних органів, наділених вагомими повноваженнями із запобігання і викорінення корупції. Важливе місце серед них мають посісти спеціалізовані органи прокуратури, які могли би цілковито зосередитись на проблемах запобігання та протидії корупції і забезпеченні невідворотності відповідальності за вчинення корупційних діянь. Перші кроки у цьому напрямку було зроблено відповідно до Закону України «Про прокуратуру» (2014) шляхом створення спеціалізованої антикорупційної прокуратури у структурі Генеральної прокуратури України.

Закон України «Про запобігання і протидію корупції» (2014) визначив зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень. З урахуванням цього законодавчого акта слід констатувати, що завдання пошуку і запровадження ефективної моделі боротьби з корупцією

залишається одним із першочергових в Україні, що потребує переосмислення цілого ряду наукових положень щодо діяльності правоохоронних органів по боротьбі з корупцією. Чимало попередніх досліджень у цій сфері значною мірою втратили актуальність, хоча і зберегли значення для поглибленого вивчення проблем подолання корупції. У зв'язку із цим дослідження проблем діяльності нових антикорупційних органів є актуальним, важливим завданням юридичної науки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тематика дослідження відповідає завданням, визначеним у Національній стратегії у сфері прав людини, Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», Засадах державної антикорупційної політики в Україні на 2014–2017 роки (Антикорупційній стратегії), Державній програмі щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки та інших програмних документах, які передбачають функціонування антикорупційних органів.

Мета і задачі дослідження. Мета дослідження полягає у тому, щоб на основі аналізу теоретично-правових засад чинного законодавства України та узагальнень практики його реалізації, іноземного досвіду визначити організаційно-правові основи діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, розробити пропозиції щодо удосконалення нормативних основ та практики правозастосовної діяльності у цій сфері.

Для досягнення поставленої мети у роботі поставлено такі задачі:

здійснити огляд наукових джерел та визначити методологію дослідження;

надати характеристику сучасного стану протидії корупції в Україні;

визначити та охарактеризувати систему правового регулювання антикорупційної діяльності та запропонувати шляхи її удосконалення;

розкрити зміст теоретичних основ діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

надати правову характеристику організаційних передумов та практичних аспектів здійснення кадрового забезпечення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

визначити організаційні засади функціонування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури як підрозділу Генеральної прокуратури України, систему взаємодії Антикорупційної прокуратури з іншими суб'єктами запобігання корупції;

встановити можливості запровадження міжнародних правових засад та зарубіжного досвіду в діяльності антикорупційної прокуратури.

Об'єкт дослідження – діяльність Генеральної прокуратури України як суб'єкта протидії корупції.

Предмет дослідження – організаційно-правові засади діяльності спеціалізованої антикорупційної прокуратури в Україні.

Методи дослідження. Для виконання задач дослідження використано комплекс методів, вибір яких підпорядковано поставленим меті і задачам.

За допомогою історичного методу з'ясовано становлення законодавства та системи антикорупційних органів в Україні, а також організаційні передумови кадрового регулювання діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (п.п. 1.1, 1.2, 2.1). Формально-догматичний метод став основою для дослідження теоретичних основ її діяльності, наукового опрацювання нормативно-правових актів, формування понять та нових термінів (п.п. 1.2, 1.3, 3.1, 3.2). Використання соціологічного та статистичного методів надало можливість узагальнити інформацію про сучасний стан протидії корупції, охарактеризувати юрисдикційну діяльність антикорупційних органів в Україні (п. 1.1). Застосування методу порівняльного аналізу дало можливість охарактеризувати прокурорську діяльність із запобігання та протидії корупції в інших країнах світу (п. 3.2). Використання методів системного та системно-структурного аналізу допомогло внести пропозиції щодо удосконалення організації та функціонування Спеціальної антикорупційної прокуратури, добору її персоналу, взаємодії цієї прокуратури з іншими суб'єктами запобігання корупції (п.п. 2.2, 3.1, 3.2).

Науково-теоретичне підґрунтя дисертації становлять праці таких науковців, як Є.М. Блажівський, В.М. Горшенев, В.В. Долежан, Д.А. Керімов, С.В. Ківалов, М.І. Козюбра, І.М. Козьяков, М.В. Косюта, О.М. Литвак, Г.В. Мальцев, С.С. Мірошніченко, С.Г. Міщенко, Н.М. Оніщенко, Н.О. Рибалка, М.В. Руденко, В.В. Сухонос, Ю.А. Тихомиров, Р.М. Шестопапов, М.К. Якимчук та ін. Окремі питання антикорупційної діяльності і ролі прокуратури в її здійсненні розглянули І.Н. Грабець, Р.В. Гречанюк, Е.С. Дмитренко, В.М. Драган, Ю.М. Дьомін, З.А. Загіней, І.М. Козьяков, О.М. Литвак, Р.І. Мельник, Н.О. Рибалка, О.В. Скомаров, О.Н. Яриш. За кордоном проблеми державної антикорупційної політики було досліджено у працях таких авторів, як Б. Аллен, С. Вольф, А. Далецка, Д. Дудек, С. Йон, Й. Йонссон, Г. Клеменчич, Р. Клітгард, Д. Марьясис, В. Мілер, М. Поляков, Я. Стусек, А.М. Шелест-Возни, А. Шкарупин та ін.

Емпіричну основу дослідження становлять: звіти та документи службової аналітики про діяльність державних органів, які здійснюють запобігання і протидію корупції; оприлюднені матеріали наукових досліджень, а також соціологічних опитувань; результати вивчення матеріалів, що стосуються антикорупційної діяльності у спеціалізованих та інших органах прокуратури; матеріали засобів масової інформації.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим в Україні монографічним дослідженням, в якому розглянуто основні питання організації та функціонування Спеціалізованої антикорупційної

прокуратури на початковому етапі її діяльності. У результаті здійсненого дослідження сформульовано ряд положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем, до найбільш значущих із яких належать:

уперше:

обґрунтовано, що функціонування спеціалізованої антикорупційної прокуратури є особливим видом правоохоронної діяльності із протидії корупції в органах державної влади, місцевого самоврядування, з боку посадових осіб цих органів;

надано визначення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури як структурного підрозділу Генеральної прокуратури України, уповноваженого здійснювати нагляд за додержанням законів при розслідуванні корупційних злочинів у формі процесуального керівництва розслідуванням, підтриманні державного обвинувачення в суді у справах цієї категорії представництва інтересів громадян або держави в суді у випадках, визначених Законом України «Про прокуратуру» і пов'язаних із корупційними правопорушеннями;

визначено, що система вертикального підпорядкування структур і прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, окрім забезпечення чіткого виконання ними службових обов'язків, додержання виконавської дисципліни водночас здатна запобігти небажаному витоку оперативної інформації, підтриманню особистих стосунків з підприємницькими та іншими структурами, діяльність яких перебуває у полі зору прокуратури;

визначено, що контроль за діяльністю підрозділів і прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури може мати винятково внутрішньо-службовий характер в умовах централізованої системи управління під керівництвом Генерального прокурора України. У зв'язку із цим видається неможливим будь-який контроль ззовні, зокрема у формі аудиту, як це пропонується стосовно діяльності Національного антикорупційного бюро;

сформульовано авторську позицію щодо удосконалення управлінських технологій добору кадрів прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, у тому числі положень щодо попереднього стажу роботи претендентів;

удосконалено:

тезу про розвиток взаємодії Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з іншими органами прокуратури, суб'єктами громадянського суспільства, зокрема, засобами масової інформації з питань протидії корупційним правопорушенням і притягнення до відповідальності корупціонерів;

положення про додержання прозорих конкурсних засад формування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

набули подальшого розвитку пропозиції щодо напрямків подолання корупції в Україні, включаючи законодавчі, організаційно-управлінські та морально-етичні ідеї впровадження в Україні зарубіжного досвіду запобігання і протидії: корупції за прикладом США, Німеччини та інших країн, удосконалення антикорупційних процедур.

Практичне значення одержаних результатів. Дисертація має теоретико-прикладний характер, а її висновки та пропозиції можуть бути використаними у:

науково-дослідній діяльності – для подальшого вивчення та наукового аналізу діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Генеральної прокуратури України та інших антикорупційних органів в Україні (акт впровадження Національної академії прокуратури України від 20.01.2016 р.)

правотворчості – для удосконалення законодавчих та інших нормативних актів щодо протидії корупції та діяльності у цій сфері Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

практичній діяльності зазначеної прокуратури з реалізації її повноважень;

навчальному процесі Національної академії прокуратури України та інших вищих юридичних навчальних закладах при вивченні питання організації та діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та інших правоохоронних структур (акт впровадження Національної академії прокуратури України від 20.01.2016 р.).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження оприлюднено дисертантом у формі доповідей на науково-практичних конференціях: «Державне управління: стратегія і тактика формування сучасного фахівця» (м. Київ, 2012 р.); «Проблеми сучасного права» (м. Чернігів, 2014 р.); «Шляхи удосконалення кримінального процесуального законодавства щодо обмеження конституційних прав людини і громадянина в кримінальному провадженні» (м. Київ, 2013 р.); «Громадянське суспільство в Україні: проблеми забезпечення правотворчої діяльності» (м. Харків, 2014 р.); «Корупція в органах ДФС України: сучасний стан та напрями подолання» (м. Ірпінь, 2015 р.).

Публікації. Результати дослідження повною мірою відображено у 13 наукових працях, 7 із яких – статті у наукових фахових виданнях, 1 – у зарубіжному науковому виданні, 5 – тези доповідей за матеріалами науково-практичних конференцій.

Структура дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, що об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 205 сторінок, із них основного тексту – 178 сторінок. Список використаних джерел містить 228 найменувань і розміщений на 27 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми, вказано на її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, охарактеризовано основні методи дослідження. Визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, сформульовано положення, що містять наукову новизну, висвітлено практичне значення одержаних результатів, наведено дані про апробацію результатів дисертації.

Розділ 1 «Антикорупційна прокуратура в системі протидії корупції в Україні» складається з чотирьох підрозділів.

Підрозділ 1.1. «Огляд наукових джерел та методологія дослідження» присвячений аналізу теоретико-методологічних основ дисертації. Зокрема, зазначено, що дослідження організаційно-правового забезпечення діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України у сучасній правовій науці є одним із найновіших напрямків і потребує поглибленої розробки, зважаючи на стрімкий динамічний розвиток цієї правоохоронної інституції. Проблематика діяльності зазначеного органу є комплексною і може бути досліджена з позицій багатьох галузей науки у цілому і галузей права, зокрема.

Усі бібліографічні джерельні напрацювання, які стали основою для цієї роботи, можна умовно поділити на такі групи: а) загальний аналіз корупції як антиправового соціального явища (І. Беззуб, К. Берднікова, А. Васьковцов, А. Волошина, В. Демський, О. Заліско, Т. Ільєнок, О. Калітенко, Я. Кашуба, В. Кіселичник, С. Клімова, Т. Ковальова, А. Кухарук, Ю. Лавренюк, Д. Лук'янець, О. Мельник, Є. Невмержицький, М. Пірен, В. Ребкало, І. Рейтерович, Р. Рябошапка, С. Серьогін, М. Сич, С. Телешун, Л. Тесля, А. Тіньков, М. Хавронюк, Є. Харина, О. Хмара, І. Шабас, В. Шамрай); б) дослідження методів антикорупційної діяльності (О. Скомаров, Н. Курко, І. Грабець, О. Бусол, І. Боршуляк, С. Телешун, І. Печенкін, Н. Холодницький); в) основні напрямки боротьби з корупцією в органах виконавчої влади, правоохоронних органах і судовій системі (Д. Заброда, С. Баранов-Мохорт, М. Корнієнко, М. Мельник, С. Радич, П. Добродумова, В. Козак, Г. Маляр, Л. Чубатої, С. Рогульський, М. Камлик, О. Кальман, С. Гарькавець, В. Побережний, А. Тінькова, В. Тимошенко, О. Прохоренко, В. Сухонос); г) проблеми викорінення корупції: у прокурорському середовищі (С. Алфьоров, М. Бездольний, С. Гречанюк, В. Драган, С. Дрьомов, З. Загиней, О. Литвин, Ю. Махиніч, А. Мироська, О. Овчаренко, Д. Процюк, С. Сьомін, Р. Тучак, Л. Фещенко, С. Шатрава, О. Ярмиш); д) організаційно-кадрові проблеми діяльності прокуратури у сфері подолання корупції (В. Берестень, О. Боднарчук, М. Бурбика, А. Галай, В. Кузнєцова, Н. Матюхіна, В. Момот, А. Павлов, А. Пилипенко, Л. Романюк).

Здійснено характеристику методів дослідження і визначено пріоритетні напрямки подальших наукових розробок.

У **підрозділі 1.2. «Сучасний стан протидії корупції в Україні»** охарактеризовано причини та передумови поширення корупції в Україні, розкрито динаміку пов'язаних із цим процесів.

Дослідження поширеності корупції в Україні передусім стосується керівників і посадових осіб органів державної влади і місцевого самоврядування, які здійснюють управлінські та контрольні повноваження у підприємницькій діяльності. Виявляючи порушення у сфері підприємництва, урядовці або приймають хабарі за те, що «закривають очі» на ці порушення; або з власної ініціативи вимагають «відступного». Відтак інтереси держави та суспільства спільно порушуються представниками бізнесу і посадовими особами владних структур.

Адміністративні і кримінальні провадження за фактами корупції найчастіше відкриваються стосовно посадовців правоохоронних органів, а також державних інспекцій різної спрямованості: податківців, митників, посадових осіб агентств земельних ресурсів, а також наділених владними повноваженнями представників органів місцевого самоврядування. Позитивною рисою сучасної антикорупційної політики слід вважати підвищення вимогливості до суддів різного рівня, запідозрених у хабарництві. З одного боку, це певною мірою підриває авторитет судової влади в очах суспільства, а з іншого – сприяє очищенню судової системи від запродавців у суддівських мантиях.

Хоча відповідно до підсумків соціологічних опитувань більшість громадян засуджує корупцію в середовищі урядовців, частина з них самі ініціюють незаконні оборудки. Виходячи із цього, розвиток цих процесів не можна оцінити однозначно.

У **підрозділі 1.3. «Правове регулювання антикорупційної діяльності в Україні»** здійснено аналіз правового регулювання антикорупційної діяльності та пошук шляхів його удосконалення.

Протягом 2014–2016 рр. для вітчизняного антикорупційного законодавства є характерними стрімкий розвиток та деталізація механізму правового регулювання, що зумовлено необхідністю реформування системи боротьби з корупцією у напрямку запобігання корупційним правопорушенням відповідно до міжнародних стандартів. В основу Антикорупційної стратегії на 2014–2017 рр. покладено створення превентивної антикорупційної системи у різних видах та сферах публічних та приватних відносин.

Сучасну правову основу антикорупційної діяльності становлять ратифіковані міжнародні акти, договори та рекомендації, Конституція України та закони України, акти органів виконавчої влади, матеріали правоохоронної та судової практики. У результаті прийняття законодавчого

«антикорупційного пакету»: прискорилися процеси інтеграції міжнародних стандартів у вітчизняну систему протидії корупції. Оновлення правових основ антикорупційної діяльності значною мірою обумовлено створенням Спеціалізованої антикорупційної прокуратури поряд із Національним антикорупційним бюро та організаційно-управлінським забезпеченням їх діяльності. Разом із цим масивні та водночас несистемні процеси оновлення антикорупційного законодавства викликають потребу пошуку продуманих підходів до перегляду окремих нормативно-правових актів.

У підрозділі 1.4. «Нормативні основи діяльності антикорупційної прокуратури» проаналізовано характер системи цієї діяльності.

Зазначений орган наділено обмеженим колом повноважень у порівнянні з територіальними органами прокуратури, але він здатний зосередити увагу на особливо важливих проблемах протидії корупції. Із самого початку існування зазначеної прокуратури до неї прикута увага громадськості, забезпечено підтримку здорових сил суспільства та їх мобілізацію у протистоянні корупційним проявам. Це також включає активізацію зусиль антикорупційної прокуратури на вирішення загальних проблем зміцнення законності, не пов'язаних із протидією корупції. На діяльність цього органу позитивно впливають гарантії формування його кадрового складу на конкурсній основі професійно підготовленими і доброчесними юристами.

Нормативно-правові приписи, що безпосередньо регламентують питання організації та діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, містяться у ч. 5 ст. 8 і ст. 8 Закону України «Про прокуратуру». Відповідно до ч. 5 ст. 8 Закону зазначена прокуратура діє на правах самостійного структурного підрозділу, і на неї покладаються такі обов'язки: здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності і досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України; підтримання державного обвинувачення в суді у відповідних провадженнях; представництво інтересів громадянина або держави у суді у випадках, передбачених законом і пов'язаних із корупційними або пов'язаних із корупцією правопорушеннями. При цьому слід зазначити, що оскільки керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури є заступником Генерального прокурора України, це унеможливує або принаймні обмежує небезпеку прийняття незаконних процесуальних рішень, а також протиправне втручання у діяльність прокуратури.

У п. 3 Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, затвердженого Наказом Генерального прокурора України № 149 від 12 квітня 2016 р., визначено основні завдання та функції цієї прокуратури, причому, на жаль функції і завдання не розмежовано. Так, до функції нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-

розшукової діяльності і досудового розслідування (п. 3.1 Положення) додано також виконання вимог закону під час здійснення оперативно-розшукової діяльності і досудового розслідування як самостійну функцію (п. 3.2), забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень та оскарження незаконних судових рішень на стадії досудового розслідування і судового розгляду (п. 3.3). У п. 3.6 наголошено на забезпеченні «застосування належної правової процедури до кожного учасника кримінального провадження». Водночас не наголошено на необхідності дотримання принципу верховенства права, пріоритеті прав і свобод людини і громадянина. У зв'язку із цим доцільним є внесення коректив до зазначеного пункту Положення з викладенням спочатку функцій, передбачених у ст. 8 Закону України «Про прокуратуру», а потім – обов'язків, які із них випливають.

Серед них принципове значення має функція міжнародного співробітництва у межах реалізації функцій Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Це є особливо актуальним у сучасних умовах, коли доводиться витрачати чимало зусиль для повернення в Україну з-за кордону вітчизняних корупціонерів. Варто зазначити, що відповідно до п. 5 Положення завдання і функції відділів Спеціалізованої прокуратури під номерами узгоджуються з відповідними функціями Національного антикорупційного бюро (також під номерами), що сприяє налагодженню ділової взаємодії між цими структурами.

Для налагодження нормальної роботи Спеціалізованої антикорупційної прокуратури велике значення має діяльність аналітично-статистичного відділу (п. 5.2 Положення). Уявляється, доцільним є також затвердження посадових інструкцій для прокурорів цього органу з урахуванням особливостей їх діяльності.

Звертає на себе увагу той факт, що ч. 5 ст. 8 Закону України «Про прокуратуру», крім нагляду у досудовому кримінальному провадженні та підтримання державного обвинувачення у суді, на Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру покладено також представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених законом стосовно корупційних і пов'язаних із корупцією правопорушень. Це положення Закону є недостатньо конкретним і може потягнути втручання антикорупційної прокуратури у процеси, що виходять за межі її компетенції. Відповідні роз'яснення щодо застосування цієї норми слід закріпити в наказах Генерального прокурора України.

Розділ 2 «Кадрове забезпечення спеціалізованої антикорупційної прокуратури» складається з двох підрозділів.

У *підрозділі 2.1. «Організаційні основи кадрової політики спеціалізованої антикорупційної прокуратури»* розкрито засадничі положення її кадрового забезпечення.

Так, в Антикорупційній стратегії України на 2014–2017 рр. та Державній програмі щодо її реалізації детально виокремлено положення щодо формування персоналу спеціалізованих антикорупційних органів: створення системи доброчесної та професійної публічної служби; прозорий конкурсний добір на службу; усунення конфлікту інтересів, прозорості доходів і видатків публічних службовців; ліквідація інших корупціогенних чинників.

Акцентовано на необхідності розмежування загальних питань кадрової політики та безпосередньо елементів формування персоналу як найважливішого елементу кадрового забезпечення. Із цією метою застосовано систему базових елементів здійснення кадрової політики Спеціалізованої антикорупційної прокуратури для правильного розуміння змісту її діяльності, додержання принципів добору кадрів з урахуванням вимог закону стосовно ділових і моральних якостей претендентів, дотримання процедур конкурсного кадрового добору як головного засобу призначення на посади осіб, яких наділено повноваженнями щодо виконання антикорупційних функцій.

У підрозділі 2.2. «Практичні аспекти добору персоналу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» розкрито правові основи та зміст зазначеної кадрової процедури, проаналізовано перебіг добору кадрів до антикорупційної прокуратури.

Визначено, що ключовими актами, які характеризують добір кадрів до антикорупційної прокуратури, є Закон України «Про прокуратуру» та організаційні накази Генерального прокурора України. проте визначено, що положення стосовно діяльності антикорупційної прокуратури на етапі розробки і прийняття Закону України «Про прокуратуру» у 2014 р. було залишено поза увагою законотворця. Існуючі норми впроваджувалися як зміни і доповнення законами, прийнятими згодом, і їх концептуальна єдність із базовим прокурорським законом є недостатньою мірою чіткою. Втім для нинішнього етапу законотворення в Україні це стало звичайним явищем.

Безпосередні індивідуальні аспекти кадрового забезпечення цього підрозділу прокуратури визначаються актами, ухваленими Конкурсною комісією з добору кандидатів на заняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі Генеральної прокуратури України, для яких характерні такі особливі критерії якості: а) рішення комісії приймаються шляхом персонального голосування; б) члени комісії висловлюються на засадах рівноправності; в) оприлюднюються протокольні рішення комісії як акти, що нею ухвалені.

Визначено конкретні шляхи подальшого упорядкування процедур конкурсного кадрового добору персоналу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Відповідно до ч. 2 ст. 8-1 Закону України «Про прокуратуру»

призначення на адміністративні посади здійснюється на засадах відкритого конкурсу. Для об'єктивності вирішення питань, пов'язаних із призначенням, до складу конкурсної комісії входять чотири особи, визначені Радою прокурорів України, та сім осіб, визначених Верховною Радою України. Такий порядок, безумовно, сприятиме забезпеченню належного авторитету цієї структури.

Розділ 3 «Організаційно-правові аспекти функціонування спеціалізованої антикорупційної прокуратури» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1. *«Організаційні засади функціонування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури як підрозділу Генеральної прокуратури України»* обґрунтовано, що створення антикорупційної прокуратури є продуктом організаційного та функціонального реформування органів прокуратури України відповідно до сучасних європейських стандартів та кращого досвіду країн світу з розвинутими правовими системами і традиціями.

Функціональне навантаження Спеціалізованої антикорупційної прокуратури базується на поєднанні загальних завдань прокуратури України зі специфічними завданнями, визначеними антикорупційним законодавством. Ця ситуація зумовила активне здійснення нагляду за додержанням законів в оперативно-розшуковій діяльності, досудовому розслідуванні Національним антикорупційним бюро України у порівнянні з іншими функціями.

Аналіз наявних результатів діяльності цього підрозділу прокуратури України дозволив внести низку практичних пропозицій щодо удосконалення організаційно-правових аспектів його функціонування, зокрема у частині роз'яснення підстав та порядку виконання функції представництва інтересів громадян або держави у суді, доповнення її повноважень здійсненням нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах щодо корупції, забезпечення незалежності від зовнішнього впливу, моніторингу способу життя прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури тощо.

У підрозділі 3.2. *«Взаємодія антикорупційної прокуратури з іншими суб'єктами запобігання корупції»* виокремлюються особливі організаційні ознаки взаємодії антикорупційної прокуратури як з інституціями міжнародної спільноти, державної влади та громадянського суспільства України у сфері протидії корупції, так і з спеціальними суб'єктами запобігання корупції, визначеними законодавством України.

Насамперед слід виокремити перспективи взаємодії з територіальними органами прокуратури та підрозділами Генеральної прокуратури України, включаючи військову прокуратуру, органами Національної поліції, Національним антикорупційним бюро України, Національним агентством

з питань запобігання корупції та Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

Потенційними міжнародними партнерами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури є: Рада Європи (експертні комітети: MONEYVAL, CDPC, GRECO тощо); Міжнародна асоціація прокурорів; Консультативна рада Європейських прокурорів; Інтерпол; FAFT; Європол; компетентні органи іноземних держав та інші міжнародні організації. Взаємодія антикорупційної прокуратури з ними може відбуватися шляхом укладення спільних меморандумів про співпрацю та обмін інформацією.

Вагомим напрямом взаємодії Спеціалізованої антикорупційної прокуратури є побудова партнерських взаємодовірчих відносин із громадським суспільством. Активна підтримка громадськості сприяє більш ефективній діяльності спеціально уповноважених суб'єктів щодо своєчасного виявлення, запобігання та розкриття проявів корупції посадовців. Однак, при цьому слід запобігти втручанню громадських організацій та активістів у діяльність прокуратури, а за наявності підстав – вживати заходів щодо притягнення винуватців до юридичної відповідальності.

У підрозділі 3.3. «Шляхи запровадження міжнародних правових засад та іноземного досвіду в діяльності антикорупційної прокуратури» ключовими принципами впровадження вітчизняних та міжнародно-правових стандартів із протидії корупції визнано: 1) формування ефективного антикорупційного законодавства, заснованого на вітчизняних та міжнародних стандартах із превалюванням організаційно-правового визначення стандартів поведінки державних службовців та оптимізації юридичної, передусім кримінальної відповідальності за корупційні вчинки; 2) функціонування незалежних за характером повноважень і таких, що взаємодіють між собою за напрямками діяльності спеціальних державних органів із запобігання і протидії корупції; 3) очищення від корупційних елементів економіки України та її сталий розвиток за мінімального втручання держави у вільні економічні відносини; 4) запровадження політики непримиренності (нульової толерантності) до проявів корупції; 5) відкритість і публічна демонстрація антикорупційної активності органів влади, інститутів відкритого громадянського суспільства, залучення міжнародних організацій до участі в реалізації державної антикорупційної політики.

Використання зарубіжної, передусім європейської практики щодо діяльності спеціалізованих антикорупційних інституцій слід визнати вагомим фактором пошуку української моделі діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Із цією метою опрацьовано досвід протидії корупції в Албанії, Австралії, Аргентині, Бельгії, Болгарії, Бразилії,

Великій Британії, Гонконзі, Еквадорі, Індії, Іспанії, Кореї, Латвії, Литві, Мальті, в Нідерландах, ФРН, Норвегії, Румунії, Сербії, Сінгапурі, США, Таїланді, Філіппінах, Франції, Хорватії, Чехії, Чорногорії, Швейцарії та ін.

Запропоновано використати зарубіжний досвід відмежування антикорупційної прокуратури від загальної прокуратури за прикладом Хорватії; інноваційні інструменти протидії корупції за участю транснаціональних бізнесових корпорацій за прикладом Австралії; механізми визначення ефективності та подолання організаційних ризиків діяльності за прикладом Бразилії, Іспанії, Румунії тощо.

Головної уваги приділено висвітленню антикорупційної політики і практики країн із названого переліку, які продемонстрували ефективну діяльність спеціалізованої (як і загальної) прокуратури у галузі протидії корупції, а також тих, чий напрацювання є більш актуальними щодо впровадження в Україні.

ВИСНОВКИ

У дисертації зроблено такі висновки та пропозиції.

1. Подолання або зменшення масштабів корупції у сучасній Україні є можливим тільки за умов: здійснення ефективних соціально-економічних реформ, сприйнятих суспільством; виховання у суспільства свідомості неприйняття корупційних обрядок; об'єднання зусиль державної влади і суб'єктів громадянського суспільства у запобіганні корупційним проявам; відслідковування ефективності застосування законодавства про запобігання корупції та його удосконалення; використання досвіду інших демократичних країн у запобіганні і подоланні корупційних проявів.

2. Укорінення в Україні проявів корупції у дедалі більш широких масштабах обумовило потребу створення Спеціалізованої прокуратури, на яку насамперед покладено процесуальне керівництво розслідуванням у кримінальних провадженнях щодо корупції і підтримання державного обвинувачення при розгляді судами справ цієї категорії.

3. Безпосереднє підпорядкування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Генеральному прокуророві України є важливою гарантією незалежності цього органу. У зв'язку із цим звернуто увагу на відсутність підстав запровадження посади аудитора для здійснення контролю за деякими аспектами її діяльності.

4. На забезпечення незалежності посадових осіб Спеціалізованої антикорупційної прокуратури спрямовано такі положення Закону «Про прокуратуру», як заборона переведення Керівника прокуратури, його першого заступника до іншого підрозділу регіональної прокуратури України або до місцевої прокуратури без їх згоди. Слід поширити цю гарантію також на прокурорів цієї прокуратури.

5. Закріплення за кожним із шести відділів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури підрозділів Національного антикорупційного бюро створило сприятливі умови не лише для здійснення наглядових функцій, але і для взаємодії між спорідненими підрозділами.

6. На підставі аналізу нормативних актів та сучасної практики Спеціалізованої антикорупційної прокуратури запропоновано низку змін і доповнень до законодавства:

віднести до Зasad державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2014–2017 рр., Державної програми щодо реалізації засад Антикорупційної стратегії на 2015–2017 рр. (постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 265) зміни, які мають містити положення щодо завдань Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, її управлінської незалежності, функціонування на публічно-сервісній концепції, формування її кадрового потенціалу на принципах поєднання доброчесності та професійності;

викласти абз. 12 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» у такій редакції: «спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції – органи прокуратури, у тому числі спеціалізованої, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»;

доповнити ст. 27 Закону України «Про прокуратуру» ч. 4 такого змісту: «Не більше 25% прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури можуть не мати попереднього прокурорського стажу. За наявності таких кандидатів у відкритому конкурсі з призначення на посади вони мають пріоритет порівняно з особами з прокурорським стажем», відповідно змінивши нумерацію наступних частин цієї статті;

викласти п. 3-1 розділу XIII Закону України «Про прокуратуру» у такій редакції: «На службу до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури не можуть бути прийняті особи, які перебували на службі у спеціально уповноважених підрозділах по боротьбі з корупцією в органах державної влади України, крім тих, що були утворені після 20 лютого 2014 року»;

доповнити ст. 172-4 КУпАП такою приміткою: «Суб'єктом адміністративної відповідальності за діяння, пов'язане з порушенням обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, відповідальність за яке передбачено цією статтею, є особи, зазначені у п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», які порушують заборони, встановлені у п. 1 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про запобігання корупції» незалежно від того, чи здійснювали вони сумісництво у межах основного місця роботи»;

викласти абз. 3 ч. 5 ст. 216 КПК України у такій редакції: «Детективи Національного антикорупційного бюро України з метою попередження і розслідування злочинів, яких віднесено до його підслідності, за рішенням Директора Національного антикорупційного бюро України, погодженим із прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, можуть ознайомлюватися з матеріалами кримінальних проваджень щодо злочинів, яких віднесено до підслідності слідчих інших органів. Ознайомлення передбачає невідкладне надання усіх матеріалів провадження на ознайомлення у розумний строк, визначений прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури»;

доповнити ст. 21 Кодексу професійної етики та поведінки працівників прокуратури повноваженням підрозділів Національного агентства запобігання корупції відслідковувати спосіб життя прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури і перевіряти достовірність декларації щодо майна і доходів прокурорів і членів їх сімей;

удосконалити процедуру проведення подальших конкурсів із призначення прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури: надання можливості участі у конкурсному відборі особам, які на момент його проведення не працюють у системі; пріоритетний статус зовнішніх кандидатів порівняно з особами з прокурорським стажем у конкурсі із встановленням їх квоти, що не буде порушувати балансу безперервної ефективної діяльності за наявності одночасно надто великої кількості недосвідчених працівників; розширення громадського контролю за конкурсом; наявності у конкурсній комісії сторонніх щодо базового органу прокуратури осіб;

виключити або ж мінімізувати політичну складову конкурсного добору кадрів у Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, зокрема, встановити порядок формування комісії із трьох джерел (додавши до Генеральної прокуратури України та Верховної Ради України також З'їзд юридичних вищих навчальних закладів);

зменшити виділення до складу конкурсної комісії при формуванні Спеціалізованої антикорупційної прокуратури від Верховної Ради України із семи до трьох представників для обмеження політичного впливу на цей орган, замінивши їх на представників громадських антикорупційних структур.

7. Запропоновано віднести до числа суб'єктів запобігання корупції Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

8. Визначено відмінності взаємодії антикорупційної прокуратури з іншими спеціальними суб'єктами запобігання корупції (органами прокуратури, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Національним агентством з питань запобігання корупції

та Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів) та з іншими органами державної влади у сфері протидії корупції, а також органами місцевого самоврядування. Незважаючи на те, що органам прокуратури є властивою взаємодія в режимі координації діяльності правоохоронних органів, вона в силу специфіки процесуального керівництва, має використовувати координаційну функцію лише в окремих випадках, зокрема, у разі участі представників інших правоохоронних органів у спільних оперативно-слідчих групах з підрозділами детективів Національного антикорупційного бюро.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації у фахових виданнях

1. Вандін Є. Розслідування злочинних діянь з ознаками корупції / Є. Вандін // Вісник прокуратури України. – 2011. – № 10(124). – С. 55–60.
2. Вандін Є. Особливості доказування вини хабароотримувача / Є. Вандін // Вісник прокуратури України. – 2012. – № 2(128). – С. 67–74.
3. Вандін Є. Особливості підбору персоналу спеціалізованої антикорупційної прокуратури / Є. Вандін // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2015. – № 4. – С. 56–63 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/chasopys/ua/pdf/8-2015/vandin.pdf>
4. Вандін Є.В. Організаційні передумови здійснення кадрової політики Спеціалізованої антикорупційної прокуратури / Є.В. Вандін // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2015. – № 4. – С. 84–92.
5. Вандін Є.В. Запровадження міжнародних правових засад та іноземного досвіду у діяльності антикорупційної прокуратури / Є.В. Вандін // ПравоUA – 2016. – № 2. – С. 95–100.
6. Вандін Є.В. Діяльність антикорупційної прокуратури : теоретико-правовий аспект / Є.В. Вандін // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2016. – Вип. 1. – Т. 4. – С. 122–126.
7. Вандін Є.В. Організаційні засади функціонування спеціальної антикорупційної прокуратури / Є.В. Вандін // Наше право. – 2016. – № 2. – С. 113–117.
8. Вандін Є.В. Правове регулювання антикорупційної діяльності в Україні / Є.В. Вандін // National law journal : theory and practice (Молдова). – 2016. – № 3(19). – С. 72–79.

Публікації апробаційного характеру

1. Вандін Є.В. Взаємодія прокуратури з іншими суб'єктами запобігання корупції / Є.В. Вандін // Державне управління: стратегія і тактика формування сучасного фахівця : зб. матеріалів круглого столу. – К., 2012. – С. 45–46.

2. Вандін Є.В. Прокуратура в системі протидії корупції / Є.В. Вандін // Збірка матеріалів науково-практичного семінару «Шляхи удосконалення кримінального процесуального законодавства щодо обмеження конституційних прав людини і громадянина в кримінальному провадженні». – К., НАУ, 2013. – С. 55–66.

3. Вандін Є. Деякі теоретичні аспекти діяльності прокуратури у сфері протидії корупції / Є.В. Вандін // Проблеми сучасного права : зб. матеріалів наук.-практ. конф. – Чернігів : ПЕТП ЧНПУ, 2014. – С. 57–60.

4. Вандін Є.В. Антикорупційна діяльність прокуратури / Є.В. Вандін // Збірка матеріалів міжнародної практичної конференції «Громадянське суспільство в Україні : проблеми забезпечення правотворчої діяльності – Х. : Східноукраїнська наукова юридична організація, 2014. – С. 23–28.

5. Вандін Є.В. Щодо питання про правовий статус спеціалізованої антикорупційної прокуратури в Україні / Є.В. Вандін // Актуальні проблеми фіскальної політики України : зб. наук. праць наук.-практ. семінару «Корупція в органах ДФС України: сучасний стан та напрями подолання» (м. Київ, 2 грудня 2015 р.) : у 2 ч. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. – 94 с. – Ч. 1. – С. 18–21.

АНОТАЦІЯ

Вандін Є.В. Організаційно-правові засади діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.10 – судоустрій; прокуратура та адвокатура. – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2017.

У роботі на основі аналізу чинного законодавства України та узагальнення практики його застосування досліджено правовий статус Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України як підрозділу Генеральної прокуратури України, визначено її місце в системі протидії і подолання корупції в органах публічної влади.

Розглянуто особливості функціонування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури в системі державних органів України і підсистеми органів прокуратури на чолі з Генеральною прокуратурою України.

Здійснено дослідження проблем добору кадрів до складу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, засоби забезпечення

її незалежності при виконанні функцій процесуального керівництва досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення у справах, які є предметом судового розгляду.

Проаналізовано організаційні засади діяльності зазначеної прокуратури, її взаємодії з іншими державними органами, що здійснюють боротьбу з корупцією, та суб'єктами громадського суспільства, а також міжнародними організаціями.

Внесено пропозиції з удосконалення законодавства про боротьбу з корупцією і статусу Національної антикорупційної прокуратури.

Ключові слова: прокуратура, спеціалізована антикорупційна прокуратура, корупція, антикорупційна діяльність, антикорупційні органи.

АННОТАЦИЯ

Вандин Е.В. Организационно-правовые основы деятельности Специализированной антикоррупционной прокуратуры Украины. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.10 – судоустройство; прокуратура и адвокатура. – Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2017.

В диссертации на основе анализа теоретико-правовых основ, действующего законодательства Украины, зарубежного опыта и обобщения практики его реализации определены организационно-правовые основы деятельности Специализированной антикоррупционной прокуратуры, разработаны предложения по совершенствованию нормативных основ и практики правоприменительной деятельности в этой сфере.

Сделан вывод, что для современного правового регулирования антикоррупционной деятельности в Украине характерен массивный и одновременно несистемный процесс принятия законов и поэтапное внедрение их в действие в соответствии с международными стандартами и современными украинскими условиями. Обоснована необходимость внесения изменений и дополнений в Основы государственной антикоррупционной политики в Украине (Антикоррупционной стратегии) на 2014–2017 годы, Государственную программу по реализации основ антикоррупционной стратегии на 2015–2017 годы; статью 1 Закона Украины «О предотвращении коррупции», ст.ст. 15, 27, п. 3-1 раздела XIII Закона Украины «О прокуратуре», главу 13-А Кодекса Украины об административных правонарушениях, ст. 216 Уголовного процессуального кодекса Украины, Кодекс профессиональной этики и поведения работников прокуратуры и другие акты с целью решения конкретных организационных и процедурных проблем их применения.

Моделирование технологий кадрового обеспечения антикоррупционной прокуратуры позволило систематизировать основные положения укомплектования этого органа кадрами и предложить новые положения конкурсного отбора персонала на основе открытости, совершенствования положений относительно предыдущего стажа работы в органах прокуратуры для допуска к конкурсу, минимизации политической составляющей конкурса.

Использование практики зарубежных государств в деятельности специализированных антикоррупционных институтов являются важным фактором поиска оптимальной украинской модели деятельности Специализированной антикоррупционной прокуратуры. По результатам исследования подготовлены предложения по внедрению зарубежного опыта в деятельность Национальной антикоррупционной прокуратуры: совершенствованию межотраслевой государственной институции по координации предотвращения коррупции на примере США; децентрализации антикоррупционной деятельности полиции и прокуратуры на примере Германии; процедуры урегулирования независимости антикоррупционной прокуратуры от общей прокуратуры на примере Хорватии; инновационные инструменты противодействия коррупции с участием транснациональных бизнес-корпораций на примере Австралии; механизмы определения эффективности деятельности и преодоления организационных рисков на примере Бразилии, Испании и Румынии.

Ключевые слова: прокуратура, специализированная антикоррупционная прокуратура, коррупция, антикоррупционная деятельность, антикоррупционные органы.

SUMMARY

Vandin E.V. Organizational and legal bases of activity of Special Anti-Corruption Prosecutor's Office. – Manuscript.

Thesis gaining a scientific degree of a candidate of jurisprudence in specialty 12.00.10 – Judicial system; public prosecution and the Bar. – National University «Odessa Academy of Law», Odessa, 2017.

The thesis is based on the analysis of theoretical and legal bases, international experience, the current legislation of Ukraine and the generalization of the practice of its realization are defined organizational and legal bases of activity of a specialized anti-corruption prosecutors, developed proposals to improve the regulatory framework and enforcement practices in this area. In order to generalize the theoretical foundations of the anti-corruption prosecutors have been developed author's definition of «anti-corruption prosecutor's office of Ukraine», «activities of anti-corruption prosecutors»,

«supervision of anticorruption prosecutor's office», «anti-corruption prosecutors interaction with other subjects of the prevention of corruption» and developed methodological foundations of anti-corruption supervision of Special Anti-Corruption Prosecutor's Office. The prerequisites for the formation of the institutional and legal settlement of authorized anti-corruption bodies became the author systematization of the determinants of the current state of corruption in Ukraine. In the thesis the necessity of introducing amendments to the current anti-corruption legislation.

Key words: prosecutors, anti-corruption prosecutors, corruption, anti-corruption activities, anti-corruption agencies.

Підписано до друку 20.04.2017.
Формат 60х90/16. Ум.-друк. арк. 0,9. Наклад 100 прим.

Видавець і виготовлювач ІПП «Фенікс»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.2002 р.
65009, м. Одеса, вул. Зоопаркова, 25. Тел. 7777-591.